

شبه‌کشاکش‌های خفیه

اشاره

وقتی در سال ۱۳۵۸، جمعی از دانشجویان ایرانی به سفارت آمریکا حمله کردند و آن را به تسخیر درآوردند، موجی از نظرات و بحث‌های مختلف در جهان به راه افتاد. این دانشجویان دلایل متعددی برای خود داشتند. مثلاً معتقد بودند که آمریکا قصد دارد در ایران کودتا کند و ادامه فعالیت‌های سفارت آن می‌تواند به نهال نوپای انقلاب ضربه بزند و موجب بازگشت رژیم شاهنشاهی شود. پیشینه فعالیت‌های آمریکا در ایران این گمان را تقویت می‌کرد. از یاد نبریم که ۲۵ سال پیش از انقلاب اسلامی، آمریکا علیه دولت ملی مصدق کودتا کرده بود و تکرار دوباره آن اتفاق دور از انتظار نبود.

۱

پس از تسخیر سفارت آمریکا، اسنادی در این سفارت یافته شد که نقاط مبهم این ماجرا را روشن‌تر کرد. به همین دلیل بود که از همان روزها، سفارت آمریکا با نام «لانه جاسوسی» مشهور شد. وقتی دانشجویان ایرانی وارد سفارت آمریکا شدند، با صحنه عجیبی روبه‌رو شدند: بسیاری از اسناد و میکروفیل‌ها در آخرین لحظات رشته‌رشته و پودر شده بودند. تلاشی که مأموران سفارت برای این کار داشتند، موضوع را عجیب و عجیب‌تر می‌کرد.

۲

در سفارت آمریکا اسناد زیادی وجود داشت، ولی آمریکایی‌ها بسیاری از آن‌ها را از میان بردند. قبل از اینکه دانشجویان وارد قسمت اصلی سفارت شوند، آمریکایی‌ها تمام دستگاه‌های رمز و میکروفن‌ها را نابود کرده بودند.

۳

چند کارمند سفارت، اسناد را طبق طبقه‌بندی اهمیت، از «به کلی سری» تخریب کردند. عجله کردن فردی که یکی از کارمندان «سی‌آی‌ای» بود، موجب شد اشتباه کند و بیش از توانایی ماشینی که اسناد را پودر می‌کرد، در آن کاغذ بریزد و دستگاه گیر کرد. دانشجویان بعدها توانستند در اسناد پودر شده به کمک الکتریسیته ساکن، پودرهای کاغذ و پودرهای میکروفیل را جدا کنند. ذره ذره پودرهای میکروفیل را از اطلاعات بود که بعد با عکاسی آن را بزرگ کردند و از اطلاعات آن بهره گرفتند.

۴

با گیر کردن دستگاه پودرکننده کاغذ، مسئولان سفارت به سراغ دستگاه پشتیبان رفتند. این دستگاه اسناد را رشته‌رشته می‌کرد. دانشجویان بعدها توانستند اسناد رشته‌رشته شده را کنار هم بگذارند و برخی از آن‌ها را بازخوانی کنند.

۵

با نزدیک شدن دانشجویان، یکی از مأموران سفارت با عجله اسناد زیادی را با خود به درون یک گاوصندوق بزرگ برد. دانشجویان با دیلم در گاوصندوق را شکستند و او را به همراه اسناد رشته‌رشته شده درون گاوصندوق یافتند.

گاه‌شمار:

یک سال بعد از تسخیر لانه جاسوسی

۱۳۵۹

۱۳۶۰

● **۱۸ فروردین:** دولت ایران از دادگاه لاهه خواست، ادعاهای

آمریکا درباره گرفتن خسارت از ایران به خاطر گروگان‌گیری را متوقف کند.

● **۱۹ فروردین:** دارایی ایران در بانک فیلادلفیا آزاد شد.

● **۱۶ خرداد:** دولت آمریکا دستور آزاد کردن دو میلیارد دلار دارایی

ایران را صادر کرد.

● **۱۹ خرداد:** دفتر هماهنگی بیانیه الجزایر ۹ عضو رسیدگی‌کننده

به دعاوی ایران و ایالات متحده آمریکا را معرفی کرد.

● **۶ تیر:** دیوان عالی آمریکا قرارداد ایران و آمریکا را درباره آزادی

گروگان‌ها قانونی دانست.

● **۸ بهمن:** وزارت دادگستری آمریکا از تمام دادگاه‌های این کشور

خواست تا ادعاهای مالی و اقدامات خود را علیه اموال ایران در آمریکا به

مدت ۳۰ روز به تأخیر بیندازند تا دولت ریگان به قول‌های مالی که آمریکا

برای آزادی گروگان‌ها داده است، رسیدگی کند.

الکساندر هیگ، وزیر خارجه آمریکا، اعلام داشت: «تحت هیچ شرایطی

وسایل نظامی به ایران تحویل یا فروخته نخواهد شد.» وی اعلام کرد:

«نحوه اقدام ایران در مورد سه آمریکایی که پس از حمله طبس دستگیر

و در زندان به سر می‌برند، عامل تعیین‌کننده در موضع آینده آمریکا در

قبال ایران خواهد بود.» این سه گروگان ۲۰ روز پس از آزادی گروگان‌ها

آزاد شدند.

● **۱۱ بهمن:** گروگان‌های آزاد شده از رفتار دانشجویان مسلمان پیرو

خط امام اظهار رضایت کردند.